

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

CAMERA DE CONTURI BUCUREȘTI

București, Strada Georges Clemenceau nr.3,
cod 010295, Sector 1,
Telefon: +(40) 21.312.1464; Fax: +(40) 21 312.3278
Website: www.curteadeconturi.ro,
E-mail: ccbucuresti@rcc.ro

PROCES - VERBAL DE CONSTATARE

București, 14 decembrie 2018

Subsemnatele Silvia Pasnicu, Ioana Tipsie și Lucia Moldovan, având funcția de auditori publici externi în cadrul Camerei de Conturi București, în temeiul prevederilor Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările și completările ulterioare, al delegațiilor nr. 1833, nr.1834 și nr. 1835 din data de 07.11.2018 și al legitimațiilor de serviciu nr. 841/1993, nr. 2948/2014 și nr. 3014/2015, am efectuat în perioada 12.11.2018 – 14.12.2018 acțiunea de „Audit financiar asupra situațiilor financiare întocmite la data de 31.12.2017”, la **Biblioteca Metropolitană București (B.M.B.)**, cod fiscal 4505405, având sediul în București, str. Tache Ionescu nr. 4, sector 1, pentru perioada 01.01.2017 – 31.12.2017.

În perioada supusă auditării, precum și în timpul misiunii de audit conducerea executivă a entității a fost asigurată de:

- Răpeanu Anca Cristina - Manager (director general) în perioada 09.01.2014 - 31.12.2017;
- Zvetlana Ileana Preoteasa - Manager (director general) în perioada 03.01.2018 - 23.09.2018;
- Ramona Ioana Mezei - Manager (director general) în perioada 24.09.2018 - în prezent;
- Ovidiu Drăgulescu - Director (economic) în perioada 02.06.2014 - în prezent;
- Gabriela Adriana Constantinescu - Contabil șef în perioada 03.01.2017 - în prezent.

Sinteza constatărilor rezultate în urma acțiunii de audit financiar

1. Neorganizarea evidenței contabile analitice a mijloacelor fixe de natura bunurilor culturale de patrimoniu și necorelări în valoare de 2.412.897 lei între evidența contabilă și cea tehnico-operativă, neînregistrarea în evidența contabilă a sumei de 383.874 lei reprezentând diferențe pozitive din reevaluarea acestora, precum și neidentificarea cauzelor care au determinat diferențele din reevaluare negative în valoare totală de 2.455.048 lei

2. Înregistrarea nejustificată direct pe cheltuielile instituției, în loc de contul 473 „Decontări din operații în curs de clarificare”, a sumei totale de 273.845 lei reprezentând despăgubiri civile și cheltuieli de judecată câștigate în instanță de o persoană urmare concedierii nelegale, până la efectuarea unei cercetări administrative

3. Neefectuarea inventarierii anuale a patrimoniului în exercițiul financiar al anului 2017

I. Constatările rezultate în urma acțiunii de audit financiar

1. Neorganizarea evidenței contabile analitice a mijloacelor fixe de natura bunurilor culturale de patrimoniu și necorelări în valoare de 2.412.897 lei între evidența contabilă și cea tehnico-operativă, neînregistrarea în evidența contabilă a sumei de 383.874 lei reprezentând diferențe pozitive din reevaluarea acestora, precum și neidentificarea cauzelor care au determinat diferențele din reevaluare negative în valoare totală de 2.455.048 lei

A. Neorganizarea evidenței contabile analitice a mijloacelor fixe de natura bunurilor culturale de patrimoniu și necorelări în valoare de 2.412.897 lei între evidența contabilă și cea tehnico-operativă

Din verificarea obiectivului de control *"Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare"* s-a constatat neorganizarea evidenței contabile analitice a mijloacelor fixe de natura bunurilor culturale de patrimoniu și corelarea acestora cu evidența sintetică.

Activitatea specifică a Bibliotecii Metropolitane București este guvernată de Legea bibliotecilor nr. 334/2002, acesta făcând parte din categoria bibliotecilor publice. Potrivit art. 25 din legea menționată, BMB exercită funcția de bibliotecă municipală pentru București și bibliotecă județeană pentru județul Ilfov și are următorul obiect de activitate:

„a) colecționează și achiziționează toate categoriile de documente necesare organizării activității de lectură, informare, documentare și educație permanentă în toate sectoarele Capitalei, prin filiale și biblioteci mobile;

b) elaborează și editează Bibliografia retrospectivă și curentă a municipiului București, alte publicații de specialitate, alcătuiește baze de date și asigură servicii de informare comunitară;

c) colecționează, conservă și valorifică fondul de documente specifice cu scopul protejării patrimoniului culturii scrise a municipiului București și a județului Ilfov.”

Colecțiile BMB sunt formate din:

- bunuri culturale comune, evidențiate în contabilitate în contul 303.02.00.01 „Materiale de natura obiectelor de inventar în folosință - Cărți” cu sold la 31.12.2017 de 13.020.987 lei, contul 303.02.00.02 „Materiale de natura obiectelor de inventar în folosință - Non Carte” cu sold la 31.12.2017 de 980.248 lei și contul 303.02.00.03 „Materiale de natura obiectelor de inventar în folosință - Presă” cu sold la 31.12.2017 de 1.413.512 lei;

- bunuri culturale de patrimoniu, evidențiate în contabilitate în contul 214.00.00.2.01 „Bunuri culturale patrimoniu - Cărți” cu sold la 31.12.2017 de 5.855.571 lei, contul 214.00.00.2.02 „Bunuri culturale patrimoniu - Colecții speciale” compuse din cărți poștale, fotografii, corespondență, hărți, desene, manuscrise în sumă totală de 3.414.964 lei la 31.12.2017 și în contul 214.00.00.2.03 „Bunuri culturale patrimoniu - Presă” cu sold la 31.12.2017 de 12.319 lei.

Bunurile aparținând patrimoniului cultural național mobil deținute de BMB sunt încadrate la art. 3, alin.2 lit. d), e), g) și i) din Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, cu completările și modificările ulterioare și se constituie din: manuscrise, incunabule, cărți rare și cărți vechi, cărți cu valoare bibliofilă, documente și tipărituri de interes social: documente de arhivă, hărți și alte materiale cartografice, fotografii, clișee fotografice, cărți poștale.

Biblioteca Metropolitană București a demarat procedura de clasare a cărților de natura bunurilor culturale de patrimoniu, prin efectuarea unor expertize cu scopul identificării acelor care urmează a fi propuse pentru clasare. Expertul este acreditat de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor în domeniile „bunuri arheologice și istorico-documentare: manuscrise, incunabule, cărți rare și cărți vechi, cărți cu valoare bibliografică” conform atestatului nr. 799/28.02.2012 (**anexa nr. 3**). Acesta a înaintat entității tabele centralizatoare ce cuprind titlurile cărților propuse pentru clasare în patrimoniu cultural național în categoriile tezaur și fond, însă procedurile de clasare nu au fost finalizate.

[Signature] 137

Conform informațiilor și documentelor prezentate de entitate, în perioada 2015 – 2017 au fost evaluate 565 cărți vechi de patrimoniu administrate de BMB, de către același expert autorizat care a efectuat și expertize privind clasarea acestora.

Cărțile de natura bunurilor culturale de patrimoniu sunt evidențiate în contabilitate entității **în mod global - o singură poziție** - în contul 214.00.00.2.01 „Bunuri culturale patrimoniu - Cărți” în valoare de 5.855.571 lei fără a fi defalcată în analitic (**anexa nr. 4**).

Din verificările efectuate a rezultat faptul că cele 565 de cărți de patrimoniu ce au făcut obiectul procesului de evaluare, figurează în programul informatic specific de bibliotecă ALEPH 500 – sistem de management a activității în bibliotecă – precum și în listele de inventar la valoarea de 3.442.674 lei. Diferența de 2.412.897 lei (între valoarea sintetică a cărților de patrimoniu înregistrată în contabilitate - în contul 214.00.00.2.01 - de 5.855.571 lei și valoarea de inventar din ALEPH de 3.442.674 lei care practic reprezintă situația analitică a acestui cont) nu a putut fi explicată de reprezentanții entității pe parcursul acțiunii de audit.

B. Neînregistrarea în evidența contabilă a sumei de 383.874 lei reprezentând diferențe în plus din reevaluarea unui număr de 262 exemplare de carte veche de patrimoniu

Prin rapoartele întocmite (**anexa nr. 5**), evaluatorul autorizat a stabilit valoarea justă a fiecărei cărți din totalul celor 565, care sunt evidențiate în contul 214.00.00.2.01 „Bunuri culturale patrimoniu - Cărți”, fiind identificate diferențe foarte mari între valorile evaluate și cele înregistrate în contabilitate și în listele de inventariere, atât în plus cât și în minus.

Exemplificăm în acest sens diferențe din reevaluare în plus:

- „Biblia adevă. Dumnezeiasca scriptură” tipărită în anul 1688, „din porunca lui Șerban Cantacuzino Basarab Voievod și cu îndemnarea lui Constantin Brâncoveanu, mare logofăt”, nr. de inventar 3/CRV IV 7, este înregistrată în contabilitate la valoarea de inventar de 0,30 lei în condițiile în care potrivit raportului întocmit de evaluatorul autorizat, valoarea acestei cărți este de 15.000 lei;

- „Historia utriusque belli dacici a Traiano Caesare” tipărită la Roma în anul 1576, nr. de inventar 402/CSR IV 63, este înregistrată în contabilitate la valoarea de inventar de 0,10 lei în condițiile în care potrivit raportului întocmit de evaluatorul autorizat, valoarea acestei cărți este de 15.000 lei;

- „Carte românească de învățătură” tipărită la Iași în anul 1643, nr. de inventar 4/CRV IV 8, este înregistrată în contabilitate la valoarea de inventar de 0,10 lei în condițiile în care potrivit raportului întocmit de evaluatorul autorizat, valoarea acestei cărți este de 15.000 lei.

Astfel, pentru un număr de 262 exemplare de carte veche de patrimoniu, evaluatorul autorizat a stabilit valori mai mari față de cele înregistrate în evidențele entității, rezultând diferențe din reevaluare în plus în sumă de 383.874 lei (**anexa nr. 6**) neînregistrate de Biblioteca Metropolitană București în contabilitate, așa cum reiese din fișele de cont aferente perioadei 2015 – 2017 (**anexa nr. 4**).

C. Neidentificarea cauzelor care au determinat diferențele din reevaluare negative în valoare totală de 2.455.048 lei aferentă unui număr de 303 exemplare de carte veche de patrimoniu

Prin rapoartele întocmite (**anexa nr. 5**), evaluatorul autorizat a stabilit valoarea justă a fiecărei cărți din totalul celor 565, care sunt evidențiate în contul 214.00.00.2.01 „Bunuri culturale patrimoniu - Cărți”, fiind identificate diferențe foarte mari între valorile evaluate și cele înregistrate în contabilitate și în listele de inventariere, atât în plus cât și în minus.

Exemplificăm în acest sens diferențe din reevaluare în minus:

- „Evanghelie” tipărită la Lvov în anul 1670, nr. de inventar 5104/CRV III 11, este înregistrată în contabilitate la valoarea de inventar de 80.000 lei în condițiile în care potrivit raportului întocmit de evaluatorul autorizat, valoarea acestei cărți este de numai 4.500 lei, mai puțin cu 75.500 lei;

- „Biblia, Dat is De gantscher H. Schrifture” tipărită la Amsterdam în anul 1716, nr. de inventar 4861CSR IV 61, este înregistrată în contabilitate la valoarea de inventar de 20.000 lei în condițiile în care potrivit raportului întocmit de evaluatorul autorizat, valoarea acestei cărți este de numai 5.500 lei, mai puțin cu 14.500 lei;

- „Mega kai pany ophelimon lexicon oper Garinos, Phaborinos, Kamers, o Noukairias episkopos” tipărită la Roma în anul 1523, nr. de inventar 672442/CSR IV 36, este înregistrată în contabilitate la valoarea de inventar de 35.000 lei în condițiile în care potrivit raportului întocmit de evaluatorul autorizat, valoarea acestei cărți este de numai 6.000 lei, mai puțin cu 29.000 lei.

Astfel, pentru un număr de 303 exemplare de carte veche de patrimoniu, evaluatorul autorizat a stabilit valori evident mai mici față de evidențele entității, rezultând diferențe din reevaluare în minus de 2.455.048 lei (**anexa nr. 7**), pentru care reprezentanții entității nu au dispus măsuri de cercetare pentru identificarea cauzelor care au determinat aceste diferențe.

De menționat că valoarea la care sunt în prezent înregistrate în contabilitate aceste volume este valoarea de intrare, respectiv valoarea de achiziție.

Pentru exemplarele de carte veche de patrimoniu pentru care evaluatorul autorizat a stabilit valori mai mici decât cele din evidențele entității, în timpul prezentei acțiuni de audit financiar nu s-a putut stabili data exactă a achiziției acestora și cauza pentru care aceste cărți au fost achiziționate la valori evident mai mari decât cele determinate de expert.

Trebuie subliniat că în domeniul cărților vechi de patrimoniu, manuscriselor etc., la fel ca în cazul operelor de artă, valoarea nu scade în timp, ci dimpotrivă.

Menționăm faptul că în prezent există pe rolul Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București dosarul nr. P/2.858.191/2013 cu privire la legalitatea derulării de către Biblioteca Metropolitană București a unor proceduri de achiziție publică de carte.

Cauzele care au condus la această abatere s-au datorat lipsei de colaborare între compartimentele funcționale ale entității privind corelarea evidenței sintetice cu cea analitică, nedisponerea măsurilor ce se impuneau urmare rezultatelor evaluării efectuate de evaluatorul autorizat, posibil și modul neadecvat/nelegal de achiziție a unor cărți de patrimoniu.

Abaterile și neregulile de mai sus **se datorează încălcării prevederilor următoarelor acte normative:**

- **Art. 2 alin (3), art. 8 alin (2), art. 9 alin (1) și alin (2) și art. 30 lit b) din Legea contabilității nr. 82/1991** republicată, cu modificările și completările ulterioare:

„Art. 2 (3) „Contabilitatea instituțiilor publice asigură informații ordonatorilor de credite cu privire la (...) patrimoniul aflat în administrare”.

Art. 8 (2) „Reevaluarea imobilizărilor corporale se face la valoarea justă, în conformitate cu prevederile reglementărilor contabile aplicabile.”

„Art. 9 (1) Documentele oficiale de prezentare a situației economico-financiare a persoanelor prevăzute la art. 1 sunt situațiile financiare anuale, stabilite potrivit legii, care trebuie să ofere o imagine fidelă a poziției financiare, performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată.”

(2) Pentru instituțiile publice documentul oficial de prezentare a situației patrimoniului aflat în administrarea statului și a unităților administrativ-teritoriale și a execuției bugetului de venituri și cheltuieli este situația financiară trimestrială și anuală.”

„Art. 30 (...) „b) situațiile financiare anuale oferă o imagine fidelă a poziției financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată”.

- art. 2[^]1 și art. 14 din **O.G. nr. 81/2003 privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe aflate în patrimoniul instituțiilor publice, cu modificările și completările ulterioare**, potrivit cărora :

art. 2[^]1 „Reevaluarea activelor fixe corporale se efectuează cu scopul determinării valorii juste a acestora, ținându-se seama de inflație, utilitatea bunului, starea acestuia și de prețul pieței, atunci când valoarea contabilă diferă semnificativ de valoarea justă.”

art. 14 „Instituțiile publice au obligația să evidențieze în contabilitate diferențele din reevaluare (.....).”

- art.1 alin(1), (2) și (4) și art.2 alin.(1) din **Normele metodologice privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe corporale aflate în patrimoniul instituțiilor publice, aprobate prin O.M.F.P. nr. 3471/2008**, potrivit cărora:

art. 1 (1) „Prin acțiunea de reevaluare a activelor fixe corporale existente în patrimoniul instituțiilor publice se realizează actualizarea valorii elementelor patrimoniale respective în situațiile financiare anuale ale anului în care s-a efectuat reevaluarea”.

(2) „Reevaluarea activelor fixe corporale se efectuează cu scopul determinării valorii juste a acestora la data bilanțului, ținându-se seama de inflație, utilitatea bunului, starea acestuia și de prețul pieței, atunci când valoarea contabilă diferă semnificativ de valoarea justă.”(.....)”

(4) “Valoarea justă se determină pe baza unor evaluări efectuate, de regulă, de evaluatori autorizați conform reglementărilor legale în vigoare”.

art. 2 (1) „Instituțiile publice, indiferent de sursa de finanțare a cheltuielilor și de subordonare inventariază activele fixe corporale aflate în patrimoniul lor, care urmează să fie reevaluate”.

- pct.2.1. din **O.M.F.P. nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia:**

pct.2.1. „Pentru instituțiile publice, documentul oficial de prezentare a situației patrimoniului aflat în administrarea statului și a unităților administrativ-teritoriale și a execuției bugetului de venituri și cheltuieli, îl reprezintă situațiile financiare. Acestea se întocmesc conform normelor elaborate de Ministerul Finanțelor Publice, aprobate prin ordin al ministrului finanțelor publice.

Întocmirea situațiilor financiare anuale trebuie să fie precedată obligatoriu de inventarierea generală a elementelor de activ și de pasiv și a celorlalte bunuri și valorificate în gestiune, potrivit normelor emise în acest scop de Ministerul Finanțelor Publice. Situațiile financiare trebuie să ofere o imagine fidelă a activelor, datoriilor, poziției financiare și a rezultatului patrimonial.

Situațiile financiare trebuie să ofere o imagine fidelă a activelor, datoriilor, poziției financiare (active nete/patrimoniu net/capital propriu), precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial”.

-**O.G. nr. 81/2003 privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe aflate în patrimoniul instituțiilor publice**, cu modificările și completările ulterioare, care prevede:

*art. 2 (3) „Bunurile din **patrimoniul cultural național**, cu excepția acelor care nu pot fi reevaluate potrivit standardelor internaționale de evaluare, vor fi reevaluate de către evaluatori autorizați conform reglementărilor legale în vigoare, rezultatele reevaluării urmând a fi înregistrate în contabilitate până la finele anului 2010.”*

art. 14 „Instituțiile publice au obligația să evidențieze în contabilitate diferențele din reevaluare (.....).”

- **Art. 12 alin (1) din Normele metodologice privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe corporale aflate în patrimoniul instituțiilor publice aprobate prin O.M.E.F. nr. 3471/2008**, cu modificările și completările ulterioare, care menționează:

*art. 12 (1) „Bunurile din **patrimoniul cultural național**, cu excepția acelor care nu pot fi reevaluate potrivit standardelor internaționale de evaluare, vor fi reevaluate de către evaluatori autorizați conform reglementărilor legale în vigoare, rezultatele reevaluării urmând a fi înregistrate în contabilitate până la finele anului 2010.”*

Valoarea estimativă a abaterii este de 2.796.771 lei, din care suma de 2.412.897 lei reprezintă diferența între evidența contabilă și cea tehnico-operativă și suma de 383.874 lei reprezintă diferențe în plus din reevaluare neînregistrate în contabilitate.

Consecințele economico-financiare constau în raportarea prin situațiile financiare încheiate la 31.12.2017 a unor date care nu reflectă realitatea patrimonială și neluarea măsurilor de recuperare a unor posibile prejudicii produse cu ocazia achiziției unor cărți de patrimoniu.

Persoanele cu atribuții în domeniul în care s-au constatat abaterile sunt:

- dl. Ovidiu Drăgulinescu – director economic care potrivit Regulamentului de Organizare și Funcționare „la nivelul instituției, răspunde de buna desfășurare a activității (...) economice, în conformitate cu dispozițiile legale”.

- dna. Adriana Gabriela Constantinescu – contabil șef, care potrivit Regulamentului de Organizare și Funcționare „coordonează, asigură și răspunde de conducerea și coordonarea activității economico-financiare”.

Pentru clarificarea cauzelor și împrejurărilor în care s-a produs abaterea mai sus menționată au fost solicitate note de relații persoanelor cu atribuții în domeniu (**anexa nr. 8**).

În răspunsul la Nota de relații solicitată (**anexa nr. 9**), dl. Ovidiu Drăgulinescu – director economic precizează:

„Conform Legii Nr. 182 din 25 octombrie 2000, republicată privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, Biblioteca Metropolitană București este obligată să declanșeze procedura de clasare a documentelor susceptibile de a face parte din patrimoniu cultural național mobil. Declanșarea procedurii de clasare a acestor documente se realizează de către instituția care le deține.

Cele 565 cărți vechi administrate de BMB au fost evaluate în perioada 2015 – 2017 de către un expert autorizat, însă valoarea rezultată din rapoartele de clasare și evaluare nu au fost înregistrate în contabilitate deoarece nu a existat până la data de 31.12.2017 o rezoluție a Managerului în acest sens.”

În răspunsul la Nota de relații solicitată (**anexa nr. 10**), dna. Adriana Gabriela Constantinescu – contabil șef precizează:

„Având în vedere cele menționate vă fac cunoscut că valorile rezultate din reevaluarea mijloacelor fixe corporale de natura bunurilor culturale speciale (carte vechi de patrimoniu ale BMB) nu au fost înregistrate în evidența contabilă deoarece Compartimentul financiar contabil nu a primit dispoziție din partea conducerii BMB (respectiv managerul BMB) în acest sens.

De asemenea Compartimentul financiar contabilitate a operat în evidența financiar contabilă valorile mijloacelor fixe corporale de natura bunurilor culturale speciale (carte vechi de patrimoniu ale BMB), rezultate din procesele verbale de evaluare aferente perioadei 2015-2017, în timpul auditării de către echipa dvs. în perioada noiembrie - decembrie 2018 cu NC nr. 7808/ 10.12. 2018.”

Răspunsurile date la notele de relații sunt însușite parțial de către auditorii publici externi având în vedere că nu a existat nicio adresă/corespondență prin care directorul economic și contabilul șef să fi informat ordonatorul de credite despre rezultatele evaluării efectuate.

Măsurile luate de entitatea verificată în timpul auditului

Ca urmare a faptului că abaterile constatate au fost aduse la cunoștința entității în timpul misiunii de audit, fapt consemnat în Nota înregistrată sub nr. 7567/06.12.2018 (**anexa nr. 2**), au fost întreprinse următoarele măsuri: cu nota contabilă nr. 7808 din 10.12.2018 au fost înregistrate în evidența contabilă în conturile corespondente diferențele din reevaluare în plus în sumă de 383.874 lei (**anexa nr. 11**).

Punctul de vedere al conducerii entității verificate în urma procesului de conciliere:

Cu adresa nr. 7874/11.12.2018 (**anexa nr. 1**), s-a transmis ordonatorului de credite proiectul procesului verbal de constatare, în vederea discutării, în cadrul ședinței de conciliere, a aspectelor rezultate din auditul financiar.

Conform Notei de conciliere nr. 7895/12.12.2018 - **anexa nr. 1**, nu au fost formulate de către conducerea entității puncte de vedere divergente față de abaterea constatată.

Recomandările auditorilor publici externi cu privire la măsurile ce se impun a fi luate, în vederea înlăturării abaterii constatate:

- refacerea evidenței analitice a bunurilor culturale de patrimoniu și punerea de acord a evidenței analitice cu evidența contabilă sintetică;

- efectuarea unei cercetări administrative în vederea analizării cauzelor care au determinat diferențele din reevaluare în minus, stabilirea eventualelor prejudicii produse prin achiziționarea unor cărți de patrimoniu la valori supraevaluate, fără a se apela la experți autorizați și luarea măsurilor de recuperare;

- transmiterea rapoartelor de evaluare întocmite de evaluatorul autorizat în perioada 2015-2017 împreună cu rezultatele cercetării administrative efectuate către Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București având în vedere dosarul nr. P/2.858.191/2013 cu privire la legalitatea derulării de către Biblioteca Metropolitană București a unor proceduri de achiziție publică de carte.

2. Înregistrarea nejustificată direct pe cheltuielile instituției, în loc de contul 473 „Decontări din operații în curs de clarificare”, a sumei totale de 273.845 lei reprezentând despăgubiri civile și cheltuieli de judecată câștigate în instanță de o persoană urmare concedierii nelegale, până la efectuarea unei cercetări administrative

Din verificarea categoriei economice „cheltuieli de personal”, s-a constatat suportarea nejustificată direct pe cheltuielile instituției a sumei totale de 273.845 lei, reprezentând despăgubiri civile și cheltuieli de judecată obținute în instanță de o persoană concediată nelegal, potrivit hotărârii definitive a instanței de judecată.

Potrivit documentelor prezentate de entitate (*hotărârea instanței, ștate de salarii, fișa financiară, note contabile etc.*), situația se prezintă după cum urmează:

Prin Sentința civilă nr. 8451/29.09.2016 Tribunalul București a respins, ca netemeinică, acțiunea formulată de reclamant în contradictoriu cu Biblioteca Metropolitană București prin care s-a solicitat anularea deciziei de concediere nr. 150/26.06.2013 (**anexa nr. 12**) emisă de directorul general al BMB cu avizul consilierului juridic în baza Procesului verbal al Comisiei de disciplină nr. 3300/25.06.2013.

Împotriva acestei hotărâri reclamantul a declarat apel, cerere ce a fost înregistrată pe rolul Curții de Apel București la data de 13.12.2016, sub nr. 25922/3/2013.

Prin Decizia civilă definitivă nr. 3107 din data de 19.05.2017, Curtea de Apel București schimbă sentința civilă nr. 8451/28.09.2016, anulează decizia de concediere nr. 150/26.06.2013 emisă de BMB, dispune reintegrarea reclamantului în postul ocupat anterior și obligă BMB la plata unei despăgubiri egale cu salariile majorate, indexate și reactualizate și cu celelalte drepturi de care ar fi beneficiat acesta de la data concedierii la data reintegrării, precum și la plata sumei de 5.000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată fond și apel (**anexa nr. 13**).

Instanța a constatat „**încălcarea de către pârâta intimată, atât pe parcursul desfășurării cercetării prealabile, cât și la momentul emiterii deciziei de sancționare disciplinară, a dispozițiilor legale imperative referitoare la realizarea cercetării disciplinare prealabile și la respectarea dreptului la apărare al salariatului, ceea ce are drept consecință nulitatea absolută a deciziei în condițiile art. 251 alin. 1 și 2 Codul muncii.**”

„Având în vedere concluzia la care a ajuns cu privire la nelegalitatea deciziei pentru lipsa cercetării disciplinare prealabile, Curtea constată că nu se mai impune analizarea temeiniciei deciziei, dat fiind că analiza condițiilor de legalitate prevalează asupra temeiniciei”

Întrucât salariatul a câștigat în instanță anularea deciziei de concediere și repunerea în funcția deținută anterior precum și plata unei despăgubiri egale cu drepturile salariale actualizate de la data concedierii până la reîncadrarea efectivă, sumă la care se adaugă cheltuieli de judecată în sumă de 5.000 lei, BMB a efectuat plata acestor drepturi în anul 2017.

Suma totală calculată de entitate aferentă despăgubirii civile și cheltuielilor de judecată este de 273.845 lei (**anexa nr. 14**) și rezultă din evidența contabilă a entității, sumă ce a fost înregistrată, după plată, astfel: în contul 641 „Cheltuieli cu salariile” suma de 214.764 lei reprezentând drepturile salariale brute aferente perioadei iunie 2013 – august 2017, suma de 54.081

lei reprezentând contribuții ale angajatorului în contul 645 „Cheltuieli privind asigurările și protecția socială” și suma de 5.000 lei reprezentând cheltuieli de judecată în contul 629 „Alte cheltuieli autorizate prin dispoziții legale”.

În concluzie, Biblioteca Metropolitană București a înregistrat după plată direct pe cheltuielile instituției suma de 273.845 lei reprezentând despăgubiri civile și cheltuieli de judecată datorate concedierii nelegale a unei persoane angajate, fără a se efectua o analiză a cauzelor care au condus la plata acestor sume, respectiv o cercetare administrativă pentru stabilirea persoanelor răspunzătoare. Plata despăgubirilor trebuia înregistrată temporar în contul 473 „Decontări din operații în curs de clarificare”, până la efectuarea tuturor demersurilor administrative.

Cauza care a condus la abaterea de la legalitate sus menționată constă în neanalizarea funcțiunii conturilor de cheltuieli în conformitate cu prevederile Planului de conturi pentru instituțiile publice și a instrucțiunilor de aplicare a acestuia aprobat prin OMFP nr. 1917/2005 cu modificările și completările ulterioare.

Au fost încălcate următoarele prevederi legale:

- **Art. 9 alin. (1) din Legea contabilității nr. 82/1991 republicată cu modificările și completările ulterioare**, detaliat la pct. II.1 la pagina 3 din prezentul proces verbal de constatare:

- **Art.14 alin. (2) și (4), art. 22 alin. (3) și art. 23 alin (1) din Legea 273/2006 privind finanțele publice locale**, actualizată, care prevede:

Art. 14

„(2) Cheltuielile bugetare au destinație precisă și limitată și sunt determinate de autorizările conținute în legi speciale și în legile bugetare anuale.

(4) Nicio cheltuială din fonduri publice locale nu poate fi angajată, ordonanțată și plătită dacă nu este aprobată, potrivit legii, și dacă nu are prevederi bugetare și surse de finanțare.

Art. 22

“(3) Ordonatorii terțiari de credite utilizează creditele bugetare ce le-au fost repartizate numai pentru realizarea sarcinilor unităților pe care le conduc, potrivit prevederilor din bugetele aprobate și în condițiile stabilite prin dispozițiile legale.”

Art. 23

(1) „Ordonatorii de credite au obligația de a angaja și de a utiliza creditele bugetare numai în limita prevederilor și destinațiilor aprobate, **pentru cheltuieli strict legate de activitatea instituțiilor publice respective și cu respectarea dispozițiilor legale.**”

- **Cap. II pct. 2.7.1.1, cap. III pct. 3.1.8 și cap. VII din OMFP 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia**, cu modificările și completările ulterioare:

Capitolul II „Aprobarea, depunerea și componența situațiilor financiare

Pct. 2.7.1.1

Principiul prevalenței economicului asupra juridicului (realității asupra aparenței) – Informațiile contabile prezentate în situațiile financiare trebuie să fie credibile, să respecte realitatea economică a evenimentelor sau tranzacțiilor, nu numai forma lor juridică.

Capitolul III Prevederi referitoare la elemente de bilanț

3.1.8. “Conturi de regularizare și asimilate

Operațiunile care nu pot fi înregistrate direct în conturile corespunzătoare, pentru care sunt necesare clarificări ulterioare, se înregistrează, provizoriu, într-un cont distinct. Sumele înregistrate în acest cont trebuie clarificate de către instituție în termenul cel mai scurt (contul 473)”.

Capitolul VII Instrucțiunile de utilizare a conturilor contabile

Contul 473 “Decontări din operații în curs de clarificare”

“Cu ajutorul acestui cont se ține evidența sumelor în curs de clarificare (amenzi, cheltuieli de judecată, a operațiunilor efectuate în conturile bancare pentru care nu există documente, etc),

operațiuni ce nu pot fi înregistrate pe cheltuieli sau alte conturi în mod direct, fiind necesare cercetări și lămuriri suplimentare. Contul 473 "Decontări din operații în curs de clarificare" este un cont bifuncțional. În debitul contului se înregistrează sumele în curs de clarificare și clarificate, iar în credit sumele clarificate și în curs de clarificare.

Soldul contului reprezintă sumele în curs de clarificare."

Valoarea abaterii este în sumă totală de 273.845 lei și reprezintă contravaloarea despăgubirilor civile și a cheltuielilor de judecată, câștigate în instanță de o persoană urmare concedierii nelegale, înregistrate direct pe cheltuielile instituției fără a se analiza cauzele care au condus la plata acestora și stabilirea eventualelor persoane răspunzătoare.

Consecința economico – financiară a acestei abateri constă în denaturarea situațiilor financiare întocmite la 31.12.2017 prin majorarea cheltuielilor.

Persoanele cu atribuții în domeniu sunt:

- dna. Anca Cristina Râpeanu - care în calitate de Manager (director general) nu a dispus efectuarea unei cercetări administrative în vederea analizării cauzelor care au condus la plata acestor despăgubiri civile și stabilirea eventualelor persoane răspunzătoare;

- dl. Ovidiu Drăgulescu – director economic care potrivit Regulamentului de Organizare și Funcționare „la nivelul instituției, răspunde de buna desfășurare a activității (...) economice, în conformitate cu dispozițiile legale”.

- dna. Adriana Gabriela Constantinescu – Contabil șef care potrivit Regulamentului de Organizare și Funcționare „coordonează, asigură și răspunde de conducerea și coordonarea activității economico-financiare” și care a procedat la înregistrarea despăgubirilor plătite direct pe cheltuielile instituției, în loc de contul 473 „Decontări din operații în curs de clarificare”

Pentru clarificarea abaterii constatate au fost solicitate note de relații persoanelor cu atribuții în domeniu (**Anexa nr. 8**).

În răspunsurile la Notele de relații solicitate, dl. Ovidiu Drăgulescu – director economic (**anexa nr. 10**) și dna. Adriana Gabriela Constantinescu – contabil șef dau răspunsuri similare, astfel:

„Având în vedere cele menționate va fac cunoscut ca plata reprezentând despăgubiri civile și cheltuieli de judecată datorate concedierii nelegale a unei persoane angajate, urmare Deciziei civile definitive nr. 3107 din data de 19.05.2017 s-a efectuat în conformitate cu Decizia nr. 96/11.08.2017 (anexata în copie) emisa de Managerul (Directorul general) al BMB.”

Prin răspunsurile prezentate nu au fost aduse elemente noi care să modifice constatarea echipei de audit. Prin Decizia nr. 96/11.08.2017 invocată de persoanele cu atribuții, managerul instituției pune în aplicare hotărârea instanței, însă aceste sume nu reprezintă drepturi de natură salarială pentru a fi înregistrate în contul 641 „Cheltuieli cu salariile”, ci despăgubiri egale cu salariile de care ar fi beneficiat salariatul dacă nu ar fi fost concediat în mod nelegal.

Menționăm că până la data finalizării prezentei misiuni de audit financiar dna. Anca Cristina Râpeanu nu a prezentat răspuns la nota de relații solicitată prin adresa nr. 7564/06.12.2018 (**anexa nr. 8**).

Măsurile luate în timpul misiunii de audit:

Abaterea constatată a fost adusă la cunoștința conducerii entității, fapt consemnat în Nota înregistrată sub nr. 7567/06.12.2018 (**anexa nr. 2**).

În timpul misiunii de audit, cu nota contabilă nr. NC-CC2018 din data de 12.12.2018 entitatea a înregistrat în contul 473 "Decontări din operații în curs de clarificare" suma de 273.845 lei (**anexa nr. 15**).

Punctul de vedere al conducerii entității verificate în urma procesului de conciliere este acela că își însușește abaterea mai sus menționată, potrivit Notei de Conciliere nr. 7895/12.12.2018 (**anexa nr. 1**).

Recomandări:

✓ Efectuarea unei cercetări administrative în vederea stabilirii persoanelor răspunzătoare pentru plata despăgubirilor și cheltuielilor de judecată, așa cum a stabilit instanța de apel, înregistrarea respectivelor debite și recuperarea acestora, potrivit legii.

3. Neefectuarea inventarierii anuale a patrimoniului în exercițiul financiar al anului 2017

Din verificarea modului de întocmire, a situațiilor financiare, s-a constatat că operațiunea de inventariere a patrimoniului nu s-a efectuat în anul 2017.

Deși directorul general al Bibliotecii Metropolitane București a dispus prin Decizia nr. 14/25.01.2018 - în baza Referatului nr. 9372/21.12.2018 întocmit de directorul economic - efectuarea inventarierii patrimoniului BMB precum și constituirea comisiilor pe gestiuni și locuri de depozitare, termenul de desfășurare a acestei acțiuni fiind în perioada 25.01-10.02.2018, acțiunea nu a fost finalizată și valorificată.

Din procesul verbal nr. 3006 încheiat în data de 10 mai 2018 (**anexa nr. 16**) - privind „inventarierea elementelor patrimoniale ale Bibliotecii Metropolitane București de la sfârșitul anului 2017” - rezultă că operațiunea de inventariere nu s-a finalizat deoarece comisia centrală a constatat deficiențe pentru a căror soluționare s-au aprobat prelungiri.

Comisia centrală de inventariere, analizând listele de inventariere întocmite de subcomisiile de inventariere a propus următoarele:

- „numirea unei comisii care să analizeze posibilitatea echivalării lipsurilor constatate cu plusurile găsite și să propună, acolo unde este cazul, echivalarea sau recuperarea lipsurilor și înregistrarea plusurilor după caz;
- comisia numită să prezinte nota privind echivalarea bunurilor în compartimentul Financiar Contabil în termen de 18 zile;
- aceeași comisie, să efectueze reinventarierea acelor gestiuni unde s-au constatat diferențele însemnate între „scriptic” și „faptic”, etc.”

Prin Decizia nr. 114/25.06.2018 directorul general a dispus constituirea comisiei pentru efectuarea reinventarierii în locații, gestiuni și locuri de depozitare.

Din verificarea efectuată asupra inventarierii activelor fixe corporale în curs de execuție evidențiate în contul 231 nu s-au evidențiat pentru fiecare obiect în parte, pe baza constatării la fața locului a denumirii obiectului și valoarea determinată potrivit stadiului de execuție, pe baza valorii din documentația existentă (devize), precum și în funcție de volumul lucrărilor realizate la data inventarierii.

Până la data auditului nu a fost finalizată acțiunea de inventariere prin confruntarea situației faptice cu evidența scriptică și stabilirea eventualelor diferențe.

În concluzie, echipa de audit a constatat că în anul 2017 operațiunea de inventariere a patrimoniului nu s-a realizat, contrar prevederilor legale în vigoare.

Cauzele producerii abaterii sunt:

- superficialitatea în aplicarea prevederilor legale privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii precum și funcționarea defectuoasă a formelor de control intern/managerial;

- exercitarea unei activități de control managerial necorespunzătoare de către ordonatorul terțiar de credite, prin neaplicarea corespunzătoare a procedurilor de control intern.

Abaterea prezentată s-a produs prin **nerespectarea următoarelor acte normative:**

- **art. 7 alin. 1 și art. 9 alin. 1 din Legea contabilității nr. 82/1991 republicată**, cu modificările și completările ulterioare;

Art. 7(1): „Persoanele prevăzute la art. 1 au obligația să efectueze inventarierea generală a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii deținute la începutul activității, cel puțin o dată în cursul exercițiului financiar, precum și în cazul fuziunii, divizării sau lichidării și în alte situații prevăzute de lege.

Art. 9(1) redat la pct. II.1 la pag. 3 din prezentul proces verbal de constatare.

- **Pct. 1 alin. 1 și 2, pct. 4 alin. 1 și pct. 13, 39, 40 alin. 1, pct. 45 alin. 1 și 2, pct. 46 alin. 1 și 3 din Normele privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii aprobate prin O.M.F.P. nr. 2861/2009:**

Pct. 1. (1) Inventarierea elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii reprezintă ansamblul operațiunilor prin care se constată existența **tuturor** elementelor respective, cantitativ-valoric sau numai valoric, după caz, la data la care aceasta se efectuează”;

(2) Inventarierea are ca scop principal stabilirea situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale fiecărei entități, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu, aparținând altor persoane juridice sau fizice, **în vederea întocmirii situațiilor financiare anuale** care trebuie să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și a performanței entității pentru respectivul exercițiu financiar.

Pct.4. - (1) Inventarierea anuală a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii se face, de regulă, cu ocazia încheierii exercițiului financiar, avându-se în vedere și specificul activității fiecărei entități.

13. În listele de inventariere a imobilizărilor necorporale și corporale, aflate în curs de execuție, se menționează pentru fiecare obiect în parte, pe baza constatării la fața locului: denumirea obiectului și valoarea determinată potrivit stadiului de execuție, pe baza valorii din documentația existentă (devize), precum și în funcție de volumul lucrărilor realizate la data inventarierii.

Valoarea abaterii: abaterea nu are asociată valoare.

Consecința economico-financiară a abaterii: prin neefectuarea inventarierii nu există certitudine asupra realității datelor raportate în situațiile financiare încheiate la 31.12.2017.

Persoanele cu atribuții în domeniul în care s-a constatat abaterea sunt:

- dna. Anca Cristina Râpeanu - Manager (director general) în perioada 09.01.2014 - 31.12.2017 care nu a luat măsuri atât pentru buna organizare a lucrărilor de inventariere, potrivit prevederilor Legii nr. 82/1991, republicată, și în conformitate cu reglementările contabile aplicabile cât și de aplicarea corespunzătoare a procedurilor de control intern managerial

- dl. Ovidiu Drăgulinescu – director economic care potrivit Regulamentului de Organizare și Funcționare „la nivelul instituției, răspunde de buna desfășurare a activității (...) economice, în conformitate cu dispozițiile legale”.

- dna. Adriana Gabriela Constantinescu – contabil șef, care potrivit Regulamentului de Organizare și Funcționare „coordonează, asigură și răspunde de conducerea și coordonarea activității economico-financiare”.

Pentru clarificarea cauzelor și împrejurărilor în care s-a produs abaterea mai sus menționată au fost solicitate note de relații persoanelor cu atribuții în domeniu **(anexa nr. 8)**.

În răspunsul la Nota de relații solicitată dl. Ovidiu Drăgulinescu – director economic **(anexa nr. 9)** și dna. Adriana Gabriela Constantinescu **(anexa nr. 10)** – contabil șef dau răspunsuri similare, precizând următoarele:

„În vederea desfășurării inventarierii aferente anului 2017 s-a depus prin registratura BMB cu nr. 9013/14.12.2017 referatul, întocmit de Contabilul șef, necesar emiterii deciziei de inventariere, neaprobat de către Manager deoarece a dispus prin rezoluție semnarea referatului de către Directorul economic, ulterior analizei materialului referitor la inventarierea anuală, primit de la Primaria Municipiului București cu nr.8872/11.12.2017 (nr.PMB 5054/05.12.2017).

Ca urmare a rezoluției, Directorul economic a depus un nou referat cu nr.9032/15.12.2017, neaprobat, având ca rezoluție reanalizarea materialului referitor la inventarierea anuală, primit de la Primaria Municipiului București cu nr.8872/11.12.2017 (Dispoziția 1722/04.12.2017).

Ulterior a fost aprobat referatul cu nr.9372/21.12.2017 privind efectuarea inventarierii aferente anului 2017.

Procesul de inventariere aferent anului 2017 a fost finalizat prin Procesul verbal nr.3006/10.05.2018, aprobat de Managerul instituției."

Prin răspunsurile formulate se prezintă contextul care a favorizat această abatere, însă nu se aduc elemente noi care să modifice constatarea echipei de audit.

Menționăm că până la data finalizării prezentei misiuni de audit financiar dna. Anca Cristina Râpeanu nu a prezentat răspuns la nota de relații solicitată prin adresa nr. 7564/06.12.2018 (**anexa nr. 8**).

Măsurile luate de entitatea verificată în timpul auditului

Abaterea a fost adusă la cunoștința conducerii entității prin Nota înregistrată sub nr. 7567/06.12.2018 – **anexa nr. 2**.

În timpul auditului conducerea entității nu a luat nicio măsură pentru remedierea abaterii constatate.

Punctul de vedere al conducerii entității verificate în urma procesului de conciliere:

Cu adresa nr. 7874/11.12.2018 (**anexa nr. 1**), s-a transmis ordonatorului de credite proiectul procesului verbal de constatare, în vederea discutării, în cadrul ședinței de conciliere, a aspectelor rezultate din auditul financiar.

Conform Notei de conciliere nr. 7895/12.12.2018 - **anexa nr. 1**, nu au fost formulate de către conducerea entității puncte de vedere divergente față de abaterea constatată.

Recomandările auditorilor publici externi cu privire la măsurile ce se impun a fi luate, în vederea înlăturării abaterii constatate:

✓ Organizarea și realizarea operațiunii de inventariere a patrimoniului la finele anului 2018 și înregistrarea rezultatelor acesteia, astfel încât situațiile financiare încheiate la 31.12.2018 să reflecte realitatea patrimonială.

* * * * *

Prezentul proces-verbal de constatare, care conține împreună cu anexele un număr de 138 pagini, a fost întocmit în 2 (două) exemplare și a fost înregistrat sub nr.....din data de 14.12.2018 la Biblioteca Metropolitană București. Entitatea nu deține registru unic de control.

Din acestea un exemplar se lasă entității verificate, iar un exemplar se va restitui echipei de audit în termen de până la 5 zile calendaristice de la data înregistrării acestora la entitatea verificată.

Prin semnarea procesului-verbal de constatare se recunoaște restituirea tuturor actelor și documentelor puse la dispoziție auditorilor publici externi.

Împotriva prezentului proces-verbal de constatare care reprezintă anexă a raportului de audit financiar pot fi formulate obiecții de către conducătorul entității în termen de 15 zile calendaristice de la data înregistrării actului la entitatea verificată sau de la data confirmării de primire a acestuia.

Camera de Conturi București Auditori publici externi

Silvia Pasnicu

Ioana Tipse

Lucia Moldovan

Biblioteca Metropolitană București Reprezentanții entității auditate

Ioana Ramona Mezei – Manager (director general)

Ovidiu Drăgulescu – Director economic

Gabriela Adriana Constantinescu – Contabil șef